

ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม

ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน

ชื่อ - สกุล : นางคำ สุนันท์ วันเดือนปีเกิด : วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๔๙๖ อายุ ๖๘ ปี
การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ ๒ ประกอบอาชีพ : ค้าขาย
ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๗๒/๔ หมู่ที่ ๗ ชุมชนบ้านกาตใต้ ตำบลปงแสนทอง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๖๓-๙๕๒๖๐๕๒

ผลงาน

การสานแหจับปลา

การถ่ายทอดผลงาน

➤ ไม่ได้มีการถ่ายทอดผลงาน เนื่องจากการสานแหจับปลาค่อนข้างทำยากและใช้เวลานาน จึงไม่มีผู้สนใจมาขอศึกษาเรียนรู้วิธีการทำ ประกอบกับตนเองไม่ได้ทำเป็นอาชีพหลัก ส่วนใหญ่จะทำเมื่อมีเวลาว่างเท่านั้น

ภูมิปัญญา : การสานแหจับปลา

ที่มาภูมิปัญญา

นางคำ สุตินั่ง หรือ ยายคำ แต่เดิมครอบครัวประกอบอาชีพทำไร่ - ทำนา และหากมีเวลาว่างจากการทำไร่ - ทำนา ทั้งบิดาและมารดาจะสานแหจับปลาไว้ใช้เองและแบ่งปันให้แก่ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านบ้าง เมื่อยายคำเรียนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ไม่ได้ศึกษาต่อ จึงได้ไปช่วยครอบครัวทำไร่ - ทำนา ประกอบกับที่ผ่านมามีเคยเห็นบิดา - มารดา สานแหจับปลามาตั้งแต่เด็กจึงแอบสังเกตและเริ่มหัดสานแหจับปลาด้วยตนเองตั้งแต่อายุ ๑๐ ปี เมื่อมีเวลาว่างจากการทำไร่ - ทำนาก็จะฝึกสานแหจับปลาเรื่อยมา จนกระทั่งแต่งงานมีครอบครัวจึงได้ทำงานรับจ้างก่อสร้างกับสามีจนอายุ ๕๘ ปี จึงเปลี่ยนมาประกอบอาชีพค้าขายและหากมีเวลาว่างยายคำยังคงสานแหจับปลาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยจะมีผู้สนใจมาเลือกซื้อที่บ้าน ในราคาผืนละ ๑,๘๐๐ บาท

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้

๑. ด้ายไนลอนสานแห สีขาว เบอร์ ๖	
๒. เข็มถัก (ชุน/จิม)	
๓. ไม้ทำตาแห (ปาน)	
๔. หัวแห	
๕. เชือกดิ่งหัวแห	
๖. โซ่ลูกแห เบอร์ ๑๓	

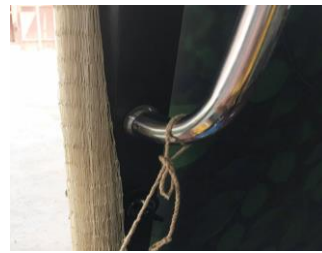
ขั้นตอนการทำ

การสานแหจับปลา มีขั้นตอน ดังนี้

๑. นำด้ายไนลอนสานแหมาพันไว้กับขวดพลาสติกหรือวัสดุที่เตรียมไว้พันด้าย เพื่อให้ง่ายต่อการใช้งาน จากนั้นนำด้ายไนลอนที่เตรียมไว้มาพันม้วนเก็บด้ายไว้ที่เข็มถัก

๒. ต่อมาให้หน้าเชือกดึงหัวแหด้านหนึ่งผูกติดหัวแหไว้ และปลายเชือกอีกด้านหนึ่งผูกไว้กับที่ขึงแห

๓. จากนั้นเริ่มทำการสานแหโดยใช้เข็มถักร้อยเชือกไนลอนที่เตรียมไว้ เริ่มถักสานต่อจากหัวแหโดยใช้ไม้ปานสอดเทียบกับตาแหไว้ เพื่อให้แต่ละช่องตาข่ายมีขนาดเท่ากัน โดยให้สานแหแบบปมขอด คือ ใช้ปลายเข็มถักเสียด้ายสานแหขึ้นแล้วก็ตวัดลงข้างล่างซึ่งจะเห็นเป็นห่วง จากนั้นใช้ปลายเข็มถักเกี่ยวตาบนของตาแหพร้อมทั้งเกี่ยวเส้นด้ายสานแหผ่ากลางห่วงแล้วก็ดึงให้ออกไปให้เป็นปมขอด ทำแบบนี้ไปเรื่อยๆ จนกว่าจะสานแหได้ตามขนาดต้องการ

๔. เมื่อสานแหเสร็จแล้วจากนั้นให้นำโซ่ลูกแหมาสานถักร้อยที่ตีนแหเพื่อถ่วงน้ำหนักของแหเป็นอันเสร็จสิ้นการสานแห

